

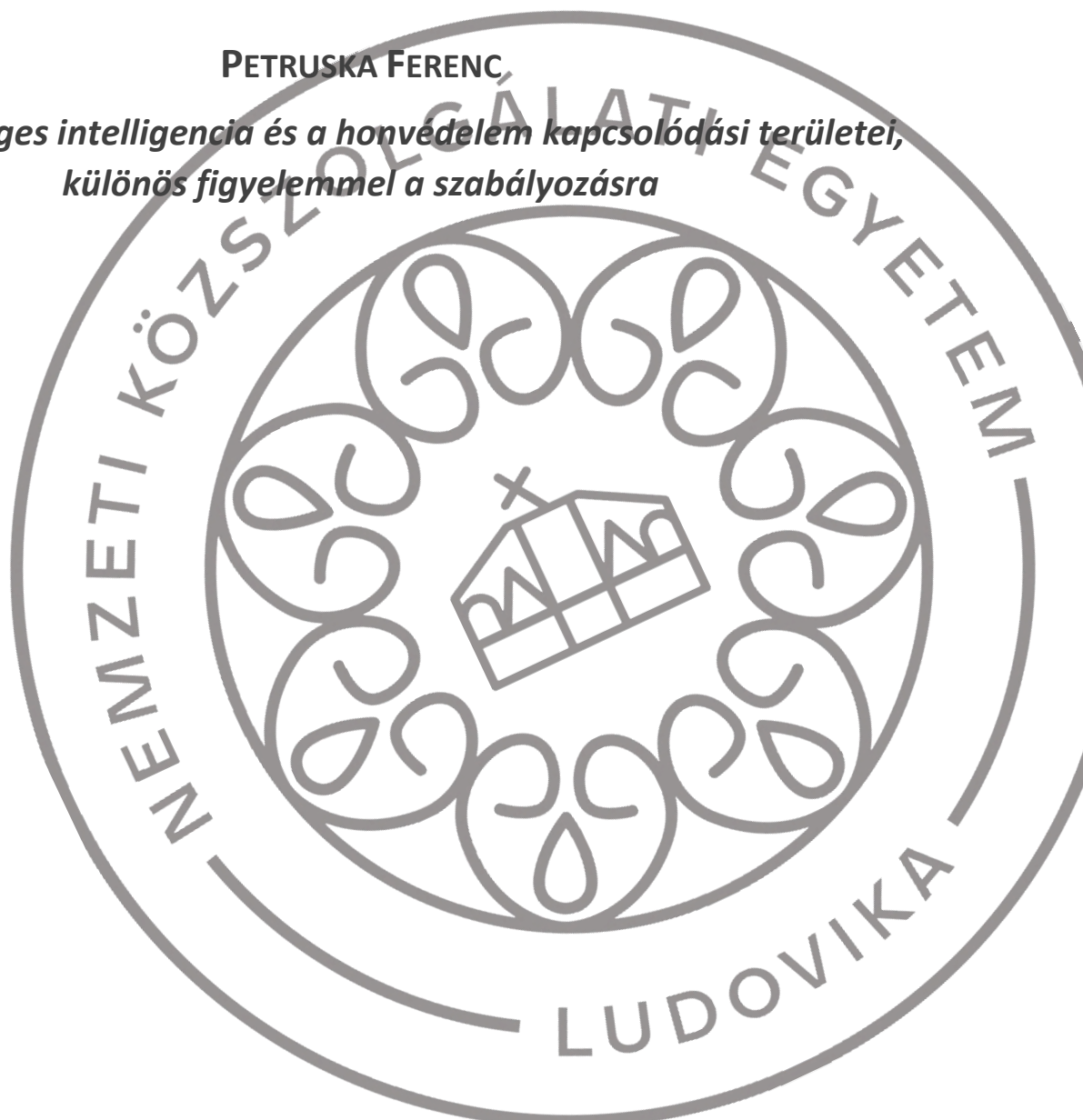
NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
VÉDELMI-BIZTONSÁGI SZABÁLYOZÁSI ÉS KORMÁNYZÁSTANI
KUTATÓMŰHELY

VÉDELMI-BIZTONSÁGI SZABÁLYOZÁSI ÉS
KORMÁNYZÁSTANI MŰHELYTANULMÁNYOK

2025/10.

PETRUSKA FERENC

*A mesterséges intelligencia és a honvédelem kapcsolódási területei,
különös figyelemmel a szabályozásra*

Rólunk

A műhelytanulmány (working paper) műfaja lehetőséget biztosít arra, hogy a még vállaltan nem teljesen kész munkák szélesebb körben elérhetővé váljanak. Ezzel egyrészt gyorsabban juthatnak el a kutatási részeredmények a szakértői közönséghez, másrészt a közzététel a végleges tanulmány ismertségét is növelheti, végül a megjelenés egyfajta védettséget is jelent, és bizonyítékot, hogy a később publikálandó szövegben szereplő gondolatokat a working paper közzétételekor a szerző már megfogalmazta.

A Védelmi-biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Műhelytanulmányok célja, hogy a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Védelmi-biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Kutatóműhely küldetéséhez kapcsolódó területek kutatási eredményeit a formális publikációt megelőzően biztosítsa, segítve a láthatóságot, a friss kutatási eredmények gyors közzétételét, megosztását és a tudományos vitát.

A beküldéssel a szerzők vállalják, hogy a mű megírásakor az akadémiai őszinteség szabályai és a tudományosság általánosan elfogadott mércéje szerint jártak el. A sorozatban való megjelenésnek nem feltétele a szakmai lektorálás.

A műfaji jellegből adódóan a leadott szövegekre vonatkozó terjedelmi korlát és egységes megjelenési forma nincs, a szerzőtől várjuk az absztraktot és a megjelentetni kívánt művet oldalszámozással, egységes hivatkozásokkal.

A szerző a beküldéssel hozzájárul, hogy a művet korlátlan ideig a sorozatban elérhetővé tegyék, továbbá vállalja, hogy a working paper alapján megírt végleges szöveg megjelenési helyéről a szerkesztőséget legkésőbb a megjelenéssel egy időben értesíti.

A kiadvány ötletét az MTA Jogtudományi Intézet Law Working Papers sorozatának sikeréből merítettük.

Védelmi-Biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Műhelytanulmányok 2025/10.

Szerző:

Dr. Petruska Ferenc alezredes PhD, egyetemi docens, Nemzeti Közzolgálati Egyetem

Szerkesztő:

Dr. Kádár Pál PhD dandártábornok

Kiadja

Nemzeti Közzolgálati Egyetem

Védelmi-Biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Kutatóműhely

Kiadó képviselője

Dr. Kádár Pál PhD dandártábornok

ISSN szám

2786-2283

A kézirat lezárva: 2025. december 09.

Elérhetőség:

Nemzeti Közzolgálati Egyetem

Védelmi-Biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Kutatóműhely

1441 Budapest, Pf.: 60

Cím: 1083 Bp., Ludovika tér 2.

Központi szám: 36 (1) 432-9000

A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ÉS A HONVÉDELEM KAPCSOLÓDÁSI TERÜLETEI, KÜLÖNÖS FIGYELEMMEL A SZABÁLYOZÁSRA

Absztrakt

A mesterséges intelligencia minden képzeletet felülmúló fejlesztése és fejlődése új kihívásokat állít a honvédelmi jog elé. Jelen tanulmány a Magyar Honvédség szervezetének és MI alkalmazásának szabályozási kereteit vizsgálja a 2025-2030-as módosított (aktualizált) MI Stratégia és az Európai Unió mesterséges intelligenciáról szóló rendeletének magyarországi végrehajtásáról szóló 2025. évi LXXV. törvény tükrében. A tanulmány aktualitását mindkettő közelmúltbeli hatályba lépése adja és a szabályozási terület (honvédelem) rendkívüli jelentősége támasztja alá. A kutatás elemzi a védelmi célú MI-rendszerek uniós (AI Act) és hazai szabályozási mentességeit, valamint a szigorúbb EU-s adatvédelmi normák közötti ellentmondásokat. A tanulmány külön kitér a technológiai szuverenitást támogató elemekre, mint a hazai HPC-infrastruktúra (Komondor, Levente) és az Adattárca koncepciójának védelmi alkalmazhatóságára. A Collingridge-dilemma tükrében vizsgálja a jogalkotás korlátait a generatív és ágens-alapú MI eszközök katonai és nemzetbiztonsági kockázataival szemben, integrálva a NIS2 irányelv kiberbiztonsági követelményeit. A következtetés egyértelműen az, hogy a jogi szabályozás kellően megengedő a fejlesztés irányában, a "dual-use" technológiák és az ellátási láncok kiberbiztonsága folyamatos jogi adaptációt és a meglévő, hatályos szabályozás aktualizálását követeli meg igényel.

Kulcsszavak: AI Act, mesterséges intelligencia, nemzetközi humanitárius jog, halálos autonóm fegyverrendszerek (LAWS)

Bevezetés

A mesterséges intelligencia (MI) technológia az elmúlt évtizedben olyan mértékű fejlődésen ment keresztül, amely „magával rántotta” a honvédelem területét is. A 2022 novemberében megjelent ChatGPT és egyéb nagy nyelvi modellek elterjedése olyan új kihívásokat generált, amelyeket a hatályban lévő jogszabályok nem képesek kezelni (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 14), hiszen hasonló technológia sem létezett a múltban. Ez a változás, amit a MI hozott, annak technológia "horizontális" jellege miatt gyakorlatilag minden tudományterületen, beleértve az egészségipart, biotechnológiát, autonóm járműveket, energetikát és honvédelmet, kulcsfontosságúvá vált az MI-alapú módszerek alkalmazása (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 14). Ezek közül a honvédelem - mint legelső állami feladat - különösen jelentős, hiszen az MI-alapú technológiák képesek támogatni a katonai döntéshozatali folyamatokat, integrálódhatnak autonóm rendszerekbe (önvezérlő, azaz autonóm fegyverek), és jelentős technológiai lehetőségeket rejtnek (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19). Ugyanakkor a generatív MI

¹ PETRUSKA Ferenc alezredes, egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, petruska.ferenc@uni-nke.hu

által előállított tartalmak - videók, hanganyagok, képek - a közösségi hálózatokon való megjelenésükkel hazánknak nem elhanyagolható mértékű nemzetbiztonsági kockázatot is jelentenek (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19).

Az Európai Unió 2024. június 13-án fogadta el a mesterséges intelligenciáról szóló 2024/1689 rendeletet (a továbbiakban: MI Rendelet vagy közismertebb angol elnevezéssel AI Act), amely 2024. augusztus 1-jén lépett hatályba (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 14). Ez a "világ első széles körű mesterségesintelligencia-szabályozása" több mint egy éves múltja ellenére a technológia gyors fejlődése folyamatos kihívás elé állítja a jogalkalmazókat (2025. évi LXXV. törvény, 5. §). Magyarország 2025. október 21-én fogadta el az Európai Unió mesterséges intelligenciáról szóló rendeletének magyarországi végrehajtásáról szóló 2025. évi LXXV. törvényt, amely 2025. december 2-án lépett hatályba.² A szabályozás kialakítása során azonban alapvető dilemma merül fel, amelyet Collingridge-dilemmának neveznek: amikor egy technológia megszületik, de még nem terjed el, nincsen kellő tapasztalat a szabályozásához. Amikor pedig hamarosan teret hódít, már nehéz felette kontrollt gyakorolni. Ez a dilemma különösen érvényes a gyorsan változó MI technológiákra, ahol az európai jogalkotók "egy gyorsan mozgó célpontra lövöldöznek" (Cecchi és mtsai 2024; Zódi, 2023).

Jelen tanulmány célja a Magyar Honvédség mesterséges intelligencia alkalmazásának szabályozási kereteit vizsgálni, különös tekintettel a következő kutatási kérdésekre: milyen jogi keretek között működhet a mesterséges intelligencia a Magyar Honvédségben? Hogyan valósul meg az európai szabályozás magyar átültetése, és milyen nemzeti sajátosságok érvényesülnek? Milyen intézményeket alapítottak Magyarországon az MI szabályozás végrehajtására? Hogyan jelentkezik a Collingridge-dilemma az MI szabályozásában, és ez mit okoz a honvédelem területén? A téma jelentősége abban rejlik, hogy a mesterséges intelligencia honvédelmi alkalmazása Magyarország biztonsága és technológiai szuverenitása szempontjából is kiemelt fontosságú. A szabályozási környezet megértése nélkülözhetetlen a védelmi szektor szereplői, a jogalkotók és a kutatók számára egyaránt.

Módszertan és jogszabályi keret

Jelen kutatás a jogdogmatikai és jogi dokumentumelemzés módszereit alkalmazza. A vizsgálat középpontjában elsődleges jogforrások - európai uniós rendeletek, magyar törvények és kormányhatározatok - valamint szakpolitikai dokumentumok, mindenekelőtt Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája 2025-2030 állnak. A kutatás elsődleges jogforrásai közé tartozik az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról (MI Rendelet), a 2025. évi LXXV. törvény az Európai Unió mesterséges intelligenciáról szóló rendeletének magyarországi végrehajtásáról. A legfontosabb szakpolitikai dokumentum a "Magyarország

² Tehát amikor ezen tanulmány az „EU MI Rendelet”-ről vagy az „AI Act”-ről ír, mindkét esetben a 2024. június 13-án elfogadott 2024/1689-es rendeletre hivatkozik.

Mesterséges Intelligencia Stratégiája 2025-2030", amely a 2020-as stratégia megújított változata (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 12). A stratégiát Nagy Márton miniszter és Palkovics László kormánybiztos írta alá a közelmúltban, 2025. szeptember 3-án.

Az európai szabályozási környezet áttekintése

Az EU MI Rendelet kockázatalapú megközelítést alkalmaz, amely különböző kötelezettségeket ír elő a különböző kockázati szintű MI-rendszerekre. A rendelet három fő kategóriát különböztet meg (Zódi, 2024a) A első a tiltott MI-gyakorlatok (5. cikk), amelyek olyan MI alkalmazások, amelyek sértik az alapvető jogokat, például káros manipulációs technikák, kiszolgáltatott csoportok kihasználása, szociális pontrendszerek, illetve valós idejű távoli biometrikus azonosítás nyilvános helyeken. A második a nagy kockázatú MI-rendszerek (III. fejezet, 2. szakasz). Ezekre kritikus infrastruktúrákban, hitelképesség értékelésében vagy jogalkalmazásban használt rendszerek, amelyekre részletes követelmények vonatkoznak Harmadik az alacsony kockázatú MI-rendszerek. Ide tartoznak a hazánkban is népszerű mesterséges intelligencia ügynökök, chatbotok vagy szintetikus tartalom generátorok, amelyekre átláthatósági követelmények vonatkoznak. A rendelet célja "egységes jogi keretet biztosítani az MI számára az Európai Unióban, miközben egyensúlyt teremt az innováció előmozdítása és az alapvető jogok védelme között" (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 14). Az intézményi struktúra részét képezi a Mesterséges Intelligenciával Foglalkozó Testület (AI Board), amely a tagállami képviselőkkel áll és koordinálja a végrehajtást az EU-ban. A jogszabály-elemzés három fő területre koncentrál. Első a védelmi célú MI-rendszerek szabályozási mentességeire és kivételeire (exempció) az európai és magyar jogban. Második a magyar implementációs törvény intézményi és eljárási rendelkezései és végül a harmadik a Magyar Mesterséges Intelligencia Stratégia honvédelemre vonatkozó elemei.

Honvédelem, mint kivétel az EU MI Rendeletben

Az EU MI Rendelet egyik legfontosabb rendelkezése a védelmi szektor kivételét szabályozó 2. cikk. A magyar MI Stratégia világosan kimondja egyrészt, hogy:

„Bár a Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája (2025) szakpolitikai szinten rögzíti a védelmi kivételeket, a jogi garanciát a 2025. évi LXXV. törvény teremti meg, amely összhangban az EU MI Rendelet 2. cikk (3) bekezdésével, kiveszi a hatálya alól a kizárólag katonai, védelmi vagy nemzetbiztonsági célokra fejlesztett és használt rendszereket. Ez a jogi hierarchia biztosítja, hogy a Stratégiában megfogalmazott fejlesztési irányok – mint az autonóm rendszerek fejlesztése a légtérben és földfelszínen – ne ütközzenek polgári jogi korlátokba.”

....majd bővíti, így a kivétel még inkább bővül a Stratégia alapján:

"Továbbá, az MI Rendelet nem alkalmazandó olyan MI-rendszerekre sem, amelyeket nem az Unióban hoztak forgalomba vagy helyeztek üzembe, de kimenetüket az Unióban kizárólag védelmi szektorbeli célokra használják." (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19)

A Stratégia kiveszi az EU MI Rendelet hatálya alól a honvédelem ügyét és ezáltal jelentős jogi mozgásteret biztosít számára. Egyrészt a haza fejlesztések, de kizárólag védelmi célú MI-rendszerek mentesülnek a polgári szabályozás alól. Másrészt a külföldön (akár EU-n kívül) fejlesztett rendszerek is kivételt képeznek, amennyiben Magyarországon kizárólag védelmi célokra használják. Ez azt jelenti, hogy a Magyar Honvédség polgári piacfelügyeleti korlátoktól mentesen, de a fegyveres összeütközések jogának keretei között fejleszthet szabadon alkalmazhat külföldi MI technológiákat anélkül, hogy azokra a MI Rendelet polgári követelményei vonatkoznának. De miért kivétel a védelmi felhasználás? Először is, a védelmi alkalmazások gyakran olyan érzékeny nemzetbiztonsági információkat használnak, amelyek nyilvános megfelelőségértékelési eljárások során nem kezelhetők. Másodszor, a védelmi rendszerek fejlesztése gyakran gyorsabb innovációs ciklust igényel, mint amit a polgári piacfelügyeleti folyamatok lehetővé tennének. Harmadszor, a katonai MI-alkalmazások jogi kérdései jelentősen eltérnek a polgári alkalmazásokétól, és speciális szakértelmet igényelnek.

A magyar implementációs törvény szerkezete és célja

Az Európai Unió mesterséges intelligenciáról szóló rendeletének magyarországi végrehajtásáról szóló 2025. évi LXXV. törvény az Országgyűlés által 2025. október 21-én elfogadott, október 31-én kihirdetett jogszabály, amely 2025. december 2-án lépett hatályba. A preambulum hét pontban foglalja össze a szabályozás szükségességét és célját. A törvény célja "megállapítsa a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról [...] szóló, 2024. június 13-i (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelet hazai végrehajtásának kereteit" (1. §). A szabályozás felismeri, hogy "az új hatósági feladatokat úgy kell megállapítani, hogy azok illeszkedjenek a meglévő hatósági rendszerhez, különös tekintettel a meglévő ágazati piacfelügyeleti hatósági eljárásokhoz" (3. §).

A törvény különös hangsúlyt fektet az alapvető jogok védelmére:

"Figyelemmel arra, hogy a mesterséges intelligencia jelentős hatást gyakorolhat a társadalomra, e technológia alkalmazása, fejlesztése, illetve szabályozása tekintetében érvényesíteni kell, hogy a mesterséges intelligencia felhasználása során tiszteletben tartsák az alapvető jogokat, az emberi autonómiát és a sérülékeny csoportok, különösen a gyermekek jogainak védelmét a digitális gyermekvédelem szempontjainak figyelembevételével." (4. §)

A jogalkotó tudatában van a szabályozás új jellegének:

"Az (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtása során figyelembe kell venni továbbá, hogy ez a világ első széles körű mesterségesintelligencia-szabályozása, amelynek végrehajtásával kapcsolatban nem áll rendelkezésre jogalkalmazási tapasztalat. Emellett a technológia gyors fejlődése is folyamatos kihívás elé állítja a jogalkalmazókat." (5. §)

A törvény érvényesülését biztosító intézményrendszer

A magyar implementáció három fő intézményi pillérre épül: az MI bejelentő hatóságra, az MI piacfelügyeleti hatóságra és a Magyar Mesterséges Intelligencia Tanácsra. A törvény 3. §-a kimondja, hogy "a Kormány rendeletben jelöli ki" mind a bejelentő, mind a piacfelügyeleti hatóságot. Ez a kijelölés a 344/2025. (X. 31.) Kormányrendeletben történt meg. Az MI bejelentő hatóság feladata a nagy kockázatú MI-rendszerek megfelelőségét ellenőrző szervezetek értékelése, kijelölése, bejelentése és nyomon követése. A törvény 4. § (1) bekezdése szerint:

"A nagy kockázatú MI-rendszerrel kapcsolatos, az (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelet III. fejezet 2. szakaszában meghatározott követelmények teljesítésének ellenőrzését végző megfelelőségértékelő szervezeteket az MI bejelentő hatóság - akkreditált státusz alapján - értékeli, jelöli ki, jelenti be és követi nyomon."

A bejelentő hatóság eljárására a megfelelőségértékelő szervezetek tevékenységéről szóló 2009. évi CXXXIII. törvény (Msztv.) rendelkezéseit kell alkalmazni az EU Rendeletben és a törvényben meghatározott eltérésekkel (2025. évi LXXV. törvény 4. § (2) bek.). Fontos eljárási szabály, hogy az MI bejelentő hatóság eljárásában "a sommás eljárás kizárt" (2025. évi LXXV. törvény 4. § (4) bek.), ami biztosítja a mélyrehatóbb eljárást. Az MI piacfelügyeleti hatóság "általános hatáskörű piacfelügyeleti hatósággént hivatalból eljár az (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti piacfelügyeleti ügyekben" (2025. évi LXXV. törvény, § 5. § (1) bek.). A hatóság hatásköre azonban nem terjed ki a Magyar Nemzeti Bank felügyelete alatt álló szervezetek által forgalomba hozott, üzembe helyezett vagy használt nagy kockázatú MI-rendszerekre, amennyiben azok közvetlenül pénzügyi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak (szintén 5. § (1) bek.). A törvény 5. § következő bekezdése meghatározza az MI piacfelügyeleti hatóság kizárólagos hatáskörét:

"Az MI piacfelügyeleti hatóság kizárólagos hatáskörébe tartozik az (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelet megsértése miatt indult piacfelügyeleti eljárás lefolytatása, ha a) az ügyfél nem minősül a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § 3. pontja szerinti fogyasztónak és b) a hatósági ügy tárgya kizárólag az (EU) 2024/1689"

európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikk 1. pontja szerinti MI-rendszer vizsgálata."

Ez a rendelkezés azt jelenti, hogy ahol az ügyfél nem fogyasztó (tehát jellemzően vállalkozás vagy közigazgatás része), és az ügy tárgya kizárólag MI-rendszer, ott az MI piacfelügyeleti hatóság járhat el. Ez biztosítja a szakosított, MI-specifikus hatósági kompetencia érvényesülését. Fontos a szabályozás szempontjából az ágazati piacfelügyeleti hatóságokkal való együttműködés modellje. Ha egy MI-rendszert olyan ágazatban hoztak forgalomba vagy helyeztek üzembe, amelynek van saját piacfelügyeleti hatósága, akkor az ágazati hatóság "szakhatóságként közreműködik" az MI piacfelügyeleti hatóság eljárásában (2025. évi LXXV. törvény, § 5. § (4) bek.). Fordított esetben, amikor az ágazati hatóság folytat eljárást és MI megfelelést kell vizsgálni, "az ágazati piacfelügyeleti hatóság az érdemi döntés meghozatalát megelőzően köteles beszerezni az MI piacfelügyeleti hatóság szakhatósági állásfoglalását" (2025. évi LXXV. törvény 5. § (5) bek.).

Az MI piacfelügyeleti hatóság hatáskörei közé tartozik (2025. évi LXXV. törvény 7. § (1) bek.): a közigazgatási bírság alkalmazása, az MI-rendszer jogellenes alkalmazásának tényét megállapítása, a jogsértők felhívása a jogellenes magatartás megszüntetésére vagy a jogszerű állapot helyreállítására is. A hatóság fontos szerepet játszik a "valós körülmények közötti fejlesztés biztonságos tesztelése érdekében", amikor is "a szolgáltatókat és a leendő szolgáltatókat adatszolgáltatásra kötelezheti, előzetes értesítés nélküli távoli vagy helyszíni ellenőrzéseket végezhet" (2025. évi LXXV. törvény, § 7. § (2) bek.). Ez ez a Magyar Honvédség, sőt általános védelmi funkciókban is jelentős lehet, hiszen ott valós észlelés akár élet-halál kérdés lehet.

Az MI piacfelügyeleti hatóság országos illetékességgel működteti az EU Rendelet 70. cikke szerinti "egyedüli kapcsolattartó pontot" (2025. évi LXXV. törvény 3. § (3) bek.), amely biztosítja a központosított információáramlás lehetőségét az európai intézményekkel és más tagállami hatóságokkal.

A Magyar Mesterséges Intelligencia Tanács (MI Tanács) a magyar implementációs rendszer egújabb és talán legfontosabb intézménye. A törvény 8. § (1) bekezdése szerint a Tanács "testületként működő, ügydöntő jogkörrel nem rendelkező szerv", amely tizenöt különböző funkciót (szakpolitikai tanácsadás, alapjogvédelem, végrehajtás és ökoszisztéma koordináció, stb.) lát el. A 9. § (1) bekezdése szerint tizenhét különböző szervezet vezetője által kijelölt személyek alkotják a Tanácsot, beleértve a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságot, a Magyar Nemzeti Bankot, a Gazdasági Versenyhivatalt, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságát, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalát, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt, az MI bejelentő és piacfelügyeleti hatóságokat, a vállalkozásfejlesztésért felelős minisztert, a Magyar Tudományos Akadémiát, a Magyar Művészeti Akadémiát, a HUN-REN Magyar Kutatási Hálózatot, a Magyar Rektori Konferenciát, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarát, és a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségét

is. A Tanács elnöke jelenleg Palkovics László kormánybiztos, akit "a miniszter és az informatikáért felelős miniszter javaslatára a miniszterelnök nevezi ki, 5 éves időtartamra" (9. § (2) bek.). A törvény átmeneti rendelkezése szerint az elnöki tisztséget "a mesterséges intelligenciáért felelős kormánybiztos" tölti be az e törvény hatálybalépésekor fennálló kinevezésének időtartamáig. Kiemelt feladata ellenére sajnos Tanács "önálló munkaszervezettel nem rendelkezik, a működéséhez szükséges adminisztratív feltételeket az MI piacfelügyeleti hatóság biztosítja" (2025. évi LXXV. törvény 9. § (5) bek.). A 9. § következő bekezdése értelmében a Tanács "legalább negyedéves rendszerességgel ülést tart", és az elnök rendkívüli ülést hívhat össze saját vagy egy tag kezdeményezésére. A Tanács működési szabályait ügyrendben állapítja meg, "olyan módon, hogy az ügyrend tematikus tanácskozási fórumok útján biztosítja" a hatósági jogalkalmazás egységesítésével, az általános szakpolitikával, és a széles körű szakmai és társadalmi együttműködést és konzultációt biztosító funkciókkal összefüggő feladatellátás megfelelő elkülönítését (2025. évi LXXV. törvény 9. § (7) bek.) A Tanács számára a 8. § (2) bek. rendkívül széles adathozzáférés biztosított:

"A Tanács (1) bekezdés szerinti feladatának ellátása tekintetében a törvény által védett adatok kivételével jogosult valamennyi az (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelettel kapcsolatos bármely ügyben, eljárásban, kérdésben az eljáró vagy érintett hatóságoktól, szervezetektől adatot, információt kérni, és azt az előírásoknak megfelelően kezelni. Az érintett hatóságok, szervezetek kötelesek az adatkérést a lehető legrövidebb időn belül teljesíteni."

Ez a széles körű adathozzáférés lehetővé teszi a Tanács számára, hogy valóban átfogó képet kapjon az MI alkalmazásokról Magyarországon Ez alól nem jelentenek kivételt a Magyar Honvédség nyilvános minősítésű adatai sem.

Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája és a honvédelem

Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája 2025-2030 a 2020-as stratégia megújított változata. Ebben benne szereplenek a MI technológia robbanásszerű váltásnak szabályozási követelmények, de a 2020-ban kiadott stratégia után felhalmozódott tapasztalatok is. (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, Köszöntő).

A stratégia hat pillére

A stratégia hat alapvető pillérre épül (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, pp. 8-10). Az első a szabályozási keret, amely EU-konform szabályozási és etikai keret, amely hivatkozik az OECD ajánlásokra, az UNESCO MI etikára és a G7 "Hiroshima AI Process"-re. Ezen keret célja az alapvető jogok és az emberek önállóságának a védelme. A második az infrastruktúra felállítása, számítási kapacitás megteremtése, integrált hibrid felhő keretrendszer, magyar "MI Üzem" (AI Factory), koordinációs eszközök és megbízható

piacterek kialakítása. Mindez keveset ér, ha a felhasználók képtelenek a mesterséges intelligencia képességeit mélységében kiaknázni. Ez a harmadik keret, az oktatás és kompetencia fejlesztése. Ide tartozik a társadalmi szintű MI ismeretek terjesztése, alkalmazási kompetencia fejlesztése, különösen a KKV-k és közszolgáltatások számára, adat- és MI szakember bázis bővítése, valamint a hazánkban kiszolgáltatott munkavállalói csoportok átképzése. Negyedik pillér az ökoszisztéma létrehozása a kutatás, fejlesztés és közadatok hasznosításához, átlátható és szabályozott részvétel az adatvagyon-felhalmozásban. Ötödik pillér a dinamikus, nemzetközileg versenyképes MI kutatási kiválóság, alkalmazás- és iparközpontú hálózatos működés, start-up inkubáció támogatása. Végül mindezek vonzóvá tétele az utolsó, azaz hatodik pillér. Ez pedig a kísérletezés és gyors prototípus-készítés támogatása, integrált innovációs értéklánc, támogatás.

Nemzetbiztonsági kihívások a stratégiában

A stratégia külön alfejezetet szentel a "Nemzetbiztonsági kihívások" témájának (pp. 18-19). A Stratégia két teljes oldalt szentel ennek, amelyekben két kulcsfontosságú terület jelenik meg: az adatszuverenitás és a védelmi/katonai alkalmazások. Az adatszuverenitás kérdése központi szerepet játszik a stratégiában:

***"Az adatszuverenitás a digitális önrendelkezés alapját képezi. Az értékes magyar adatoknak a magyar fél rendelkezésében és felügyelete alatt kell maradniuk, a magyar érdekeknek megfelelő döntéseket kell róluk hozni életciklusuk során."* (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 18)**

A stratégia ugyanakkor világossá teszi, hogy az adatszuverenitás nem jelent abszolút elszigetelődést:

***"Ez NEM azt jelenti, hogy tilos az adatokat eladni vagy külföldi feldolgozásra átadni, hanem azt, hogy az adatokkal kapcsolatos döntések a magyar érdekeket és szuverenitást kell, hogy szolgálják, és fel kell lépni az egyoldalú adatáramlás ellen, különösen MI-rendszerek fejlesztésére (betanítására) irányuló személyes vagy értékes adatokat, külföldi, különösen Európán kívüli gazdasági szereplők felé."* (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 18)**

A stratégia a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség (NAVÜ) szerepét emeli ki:

***"A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség intézményesített, elsődleges felelősséggel rendelkező szereplőként lépjen fel a nemzeti adatvagyon védelmében és a mesterséges intelligencia fejlesztések szuverén keretek közé terelésében."* (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19)**

A jelen tanulmány szempontjából különösen fontos védelmi és katonai alkalmazások tekintetében a stratégia felismeri az MI jelentőségét:

"A mesterséges intelligencia katonai és védelmi alkalmazásai – például a döntéshozatali folyamatokban vagy autonóm rendszerekben való integráció – jelentős technológiai lehetőségeket és kihívásokat hordoznak." (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19)

A stratégia kiemelten kezeli a generatív MI által generált tartalmak nemzetbiztonsági kockázatát:

"A mesterséges intelligencia által generált videók, hanganyagok, képek és egyéb tartalmak megjelenése a közösségi hálózatokon jelentős nemzetbiztonsági kockázatot jelent." (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19)

Mindez rendkívül fontos a Magyarországon is hódító deepfake technológiák elterjedése és azok potenciális dezinformációs célú felhasználása miatt.

Gazdasági potenciál és versenyképesség

A stratégia részletesen tárgyalja az MI gazdasági potenciálját. Több tanulmányra hivatkozva kijelenti, hogy az MI "több mint 15 billió dollárral járul hozzá a globális gazdasághoz 2030-ra" (PwC tanulmány, idézi Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 15). A stratégiai nem volna teljes, ha nem értékelné a hazai piac vonatkozásait is. A magyar piacra a stratégia azt prognosztizálja, hogy "149,4 millió dollárról (2024) 948,8 millió dollárra nő 2030-ra" (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 16). Viszont az Általános Mesterséges Intelligencia okozat fenyegetést. A stratégia is felismeri:

"Az Általános Mesterséges Intelligencia (AGI) esetleges megjelenése alapvetően módosíthatja ezeket a becsléseket. Amennyiben a jelenlegi MI-technológiák fejlődése lelassul vagy technikai korlátok miatt megakad, fennáll annak a lehetősége, hogy egy újabb 'MI tél' (AI winter) következik be." (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 16)

A versenyképesség javítása különösen fontos a magyar KKV szektor számára. A stratégia kiemeli:

"Fontos, hogy a magyar vállalkozások hozzáférjenek és alkalmazzák a legkorszerűbb technológiákat, beleértve a nemzetközi felhő- és MI-szolgáltatásokat, annak érdekében, hogy innovatívak és versenyképesek

maradjanak a globális piacon, miközben megőrzik digitális szuverenitásukat." (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 17)

Ez a megközelítés jól tükrözi azt az egyensúlyt, amelyet a magyar stratégia keres a globális integrációba való bekapcsolódás és a nemzeti szuverenitás megőrzése között.

Mesterséges intelligencia gyakorlati felhasználása és ennek honvédelmi aspektusai

A stratégia előírásainak során rendkívül fontos a honvédelmi aspektus feldolgozása.

A Collingridge-dilemma a mesterséges intelligencia szabályozásában

David Collingridge 1980-as munkájában megfogalmazott dilemma különösen releváns a mesterséges intelligencia szabályozása esetében (Collingridge, 1980). Magyar szakemberek közül Zódi Zsolt (2023) így fogalmazza meg a dilemma lényegét:

"A technológiaszabályozással foglalkozók körében régóta ismert a Collingridge dilemma. Ennek az a lényege, hogy amikor egy technológia megszületik, de még nem terjed el, nincsen kellő tapasztalat a szabályozásához, nem ismerjük az összes kockázatot és veszélyt, amiket kezelnünk kellene. Amikor pedig kifejlődik, elterjed és már láthatók a kockázatai, akkor pedig már különböző okok miatt, főként azért, mert bizonyos folyamatokat nem lehet már visszafordítani, befolyásolni, nagyon nehéz felette kontrollt gyakorolni és hatékonyan szabályozni."
(Zódi, 2023)

Tehát amikor a technológia új, nem ismerjük, ezért nem tudjuk szabályozni. Viszont amikor a technológia elterjedt, már túl erős és megalapozott, ezért nem tudjuk (hatékonyan) szabályozni. Zódi (2023) történeti példákat hoz fel a dilemma működésére. Az internet esetében a korai szabályozás (az amerikai Communications Decency Act Section 230 és az európai E-commerce Direktíva) a platformokat viszonylag mentesítette a tartalomért való felelősség alól. Később, amikor a platformok új problémái - például a buborékhatás, az álhírek, a hagyományos média "kiszáritása" - felszínre kerültek, "már túl nagyok voltak ahhoz, hogy súlyos jogi korlátozásokkal sújthassák őket" (Zódi, 2023). A közösségi média és az adatvédelem esetében Zódi (2023) megállapítja:

"A közösségi média adatvédelmi szempontból egyszerűen nem létezhethetne, mert sem a célhozkötöttség, sem az adattakarékosság elveinek nem képes megfelelni tekintve, hogy ezek megsértése éppenséggel a szociális médiát hajtó üzleti modell lényege."
(Zódi, 2023)

A generatív MI esetében a Collingridge-dilemma új dimenzióban jelentkezik. Zódi (2023) rámutat, hogy a képgeneráló algoritmusok "elfogyasztották" a szerzői jogilag védett alkotásokat, súlyosan sértve a szerzői jogtulajdonosok jogait. Mindez akkor is igaz, ha lényegét tekintve a generált tartalmak nem voltak az eredetivel megegyező másolatok. A szöveggeneráló szoftverek "hallucinált rágalmakat tettek közzé", ami jogi felelősséget váltott ki. Az Amerikai Egyesület államokban például a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság (FTC) vizsgálatot intézett két generatív MI óriáscég, a Microsoft és az OpenAI ellen. A probléma lényege, hogy ezen technológiai fejlesztések technológia kockázatait már visszamenőleges szabályozással nem oldhatóak meg vagy akár csak csökkenthetőek. Egyelőre nem is látszik adekvát megoldás a generatív MI szabályozási problémájára (Zódi, 2023). Franciaország, Németország, Olaszország sem akarja szigorú jogi eszközökkel a mesterséges intelligenciát szabályozni, mert félnek a fejlesztések belassításától, ami esélytelenné teszi Európát a hatalmas amerikai és kínai cégek mellett. Ha viszont a szabályozás nem terjed ki az alapmodellekre, "azt a furcsa helyzetet fogja eredményezni, hogy miközben van egy több száz oldalas szigorú szabályozásunk egy sor veszélytelen vagy marginális MI-re, a legfontosabb, legnagyobb, legszélesebb körben használtakra nincsen" (Zódi, 2023).

A magyar implementációs törvény felismeri ezt a problémát. A preambulum 5. pontja kifejezetten kiemeli:

"Az (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtása során figyelembe kell venni továbbá, hogy ez a világ első széles körű mesterségesintelligencia-szabályozása, amelynek végrehajtásával kapcsolatban nem áll rendelkezésre jogalkalmazási tapasztalat. Emellett a technológia gyors fejlődése is folyamatos kihívás elé állítja a jogalkalmazókat. Kiemelt jelentőséggel bírnak ezért a jogalkalmazást segítő iránymutatások és állásfoglalások, az egységes jogalkalmazás érdekében a jogalkotónak ösztönöznie szükséges ezek kiadását." (2025. évi LXXV. törvény 5. §)

Ez a megközelítés azt jelenti, hogy a magyar jogalkotó is tudatában van a szabályozás kísérleti jellegének, és a "soft law" jellegű iránymutatások szerepét emeli ki. A Magyar Mesterséges Intelligencia Tanács egyik kulcsfeladata éppen az, hogy "kezdemenyezésekkel él a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervek felé a mesterséges intelligencia alkalmazásának szabályozásával és támogatásával összefüggő kérdésekben", és "általános jelleggel vagy meghatározott címzettek részére ajánlást bocsát ki" (2025. évi LXXV. törvény 8. (1) bek. D)-f) pontjai). A katonai felhasználás összehasonlíthatatlanul legfontosabb felhasználási terület és itt a Collingridge-dilemma különösen kritikus. A katonai technológiák fejlesztése gyakran titkos, és a nyilvános szabályozási folyamatok nem alkalmazhatók. Ugyanakkor a MI-alapú védelmi rendszerek hibái vagy visszaélései katasztrofális és visszafordíthatatlan következményekkel járhatnak. Emiatt az EU MI Rendeletben (2. cikk) részben feloldja ezt a dilemmát azzal, hogy lehetővé teszi a védelmi szektor számára, hogy saját speciális

szabályozási kereteket alakítson ki, amelyek jobban alkalmazkodnak a technológia gyors változásához és a nemzetbiztonsági követelményekhez.

Adatszuverenitás és honvédelem

Az adatszuverenitás eleve központi helyett kapott az MI stratégiában és a honvédelem kontextusában is. A stratégia világosan megfogalmazza az alapelvet:

"Az adatszuverenitás a digitális önrendelkezés alapját képezi. Az értékes magyar adatoknak a magyar fél rendelkezésében és felügyelete alatt kell maradniuk, a magyar érdekeknek megfelelő döntéseket kell róluk hozni életciklusuk során." (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 18)

Hazánk MI stratégiája helyesen nem abszolutizálja az adatszuverenitást:

"Ez NEM azt jelenti, hogy tilos az adatokat eladni vagy külföldi feldolgozásra átadni, hanem azt, hogy az adatokkal kapcsolatos döntések a magyar érdekeket és szuverenitást kell, hogy szolgálják, és fel kell lépni az egyoldalú adatáramlás ellen, különösen MI-rendszerek fejlesztésére (betanítására) irányuló személyes vagy értékes adatokat, külföldi, különösen Európán kívüli gazdasági szereplők felé." (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 18)

Mivel Magyarország nyitott gazdaság, és a nemzetközi MI értékláncokba való bekapcsolódás nélkülözhetetlen, de a magyar adatvagyonnak haza ellenőrzés alatt kell maradnia. Erre alapították a Nemzeti Adatvagyon Ügynökséget (NAVÜ):

"A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség intézményesített, elsődleges felelősséggel rendelkező szereplőként lépjen fel a nemzeti adatvagyon védelmében és a mesterséges intelligencia fejlesztések szuverén keretek közé terelésében." (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19)

A NAVÜ honvédelmi relevanciája abban rejlik, hogy koordinálhatja a védelmi szektorban keletkező és a polgári szférában hasznosítható adatok kezelését, biztosítva a kettős (gazdaság és honvédelmi) felhasználását. A stratégia felismeri a generatív MI által generált tartalmak nemzetbiztonsági kockázatát:

"A mesterséges intelligencia által generált videók, hanganyagok, képek és egyéb tartalmak megjelenése a közösségi hálózatokon jelentős nemzetbiztonsági kockázatot jelent." (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19)

Ez a kockázat a honvédelem számára különösen kritikus, mivel a deepfake technológiák alkalmasak lehetnek dezinformációs kampányok lebonyolítására, katonai vezetők kompromittálására, sőt akár hamis parancsok legyártására vagy államfői kapituláció hamisítására. A védelmi szektor számára nélkülözhetetlen olyan MI-detektorok, azaz mesterséges intelligencia tartalmak és eredmények felismerésére képes szoftverek kifejlesztése, amelyek képesek azonosítani a generatív MI által előállított tartalmakat.

A honvédelem adatszuverenitása szempontjából kiemelt jelentőséggel bír a felhőalapú szolgáltatások kérdése. A stratégia szerint:

"Fontos, hogy a magyar vállalkozások hozzáférjenek és alkalmazzák a legkorszerűbb technológiákat, beleértve a nemzetközi felhő- és MI-szolgáltatásokat, annak érdekében, hogy innovatívak és versenyképesek maradjanak a globális piacon, miközben megőrzik digitális szuverenitásukat." (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 17)

A védelmi szektor esetében azonban a külföldi felhőszolgáltatások használata korlátozott, különösen a minősített adatok tekintetében. A technológiai szuverenitás nem elvont fogalom, hanem konkrét hardver-kapacitást igényel. A Stratégia nevesíti a 'Komondor' (5 Pflops) és a tervezett 'Levente' (20 Pflops) szuperszámítógépeket, valamint a célzottan MI-fejlesztésre szánt 'MI Üzem' létrehozását. A honvédelmi szabályozásnak biztosítania kell, hogy ezen infrastruktúrák akár katonai célokra is igénybe vehetők legyenek különleges jogrendben vagy válsághelyzetben, jogilag garantált prioritással.

Az autonóm fegyverek hazai szabályozása

Az autonóm fegyverrendszerek különlegessége, hogy a cél felderítését, befogását és annak megsemmisítését önállóan, azaz autonóm módon végzik el. Ezek megjelenése a honvédelmi jogban olyan szabályozási és etikai kihívásokat vetett fel, amelyek újra strukturálták a már szabályozott fegyverhasználat hagyományos kategóriáit. A magyar jogalkotó a honvédségi fegyverhasználat általános szabályrendszerébe illesztve, ugyanakkor attól részben eltérő, speciális garanciális elemeket is megfogalmazva szabályozza az autonóm fegyverrendszerek működését. A szabályozás célja kettős: egyrészt biztosítja, hogy az új technológiák alkalmazása ne térítse el a honvédelem alkotmányos rendeltetését, másrészt a fegyveres összeütközések nemzetközi jogának is eleget kíván tenni.

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvény 91. §-a rögzíti a honvédségi szervezetek fegyverhasználatának általános kereteit. A 92. § a fejezet autonóm fegyverekre vonatkozó speciális része, amely a honvédségi rendszeresítés és alkalmazás feltételeit három kiemelt etikai és jogi alapelv mentén határozza meg. Először is a törvény előírja, hogy a célpont megsemmisítését eredményező hatás automatizált alkalmazása kizárólag olyan, más módon el nem hárítható fenyegetés esetén válhat jogszerűvé, amely

szükségessé teszi az autonóm rendszer beavatkozását. A megfogalmazás az automatizált helyett szerencsésebb lett volna autonóm módon végrehajtott kifejezést alkalmazni. A magyar szabályozó tehát nem tiltja az autonóm fegyverek potenciális halálos erejének alkalmazását, de azt szigorú feltételekhez köti, és lehetőség szerint emberi beavatkozási lehetőség (human-in-the-loop) írja elő. A jogi szabályozás technológiai háttérét a Stratégia által már nevesített ágens-alapú (agent-based) MI megoldások adják. Ezek a rendszerek ugyanis teljesen proaktív módon képesek önállóan dönteni. Másodszor, a törvény kimondja, hogy – a klasszikus katonai műveleteket nem ideértve – az autonóm rendszerekre vonatkozó szabályoknak ismerteknek kel lenniük. Ez a rendelkezés a transzparencia elvére épít, amely a technológia potenciális kockázataival szembeni társadalmi bizalom megőrzésének egyik feltétele. Harmadszor, a törvény garanciális szabályként mondja ki, hogy a védelmi jellegű alkalmazás nem okozhat aránytalan hátrányt a hatásterületeken élők számára. Ez az hadijogban közismert arányosság követelményének sajátos, a technológiai környezethez igazított megfogalmazása. Ennek lényege ebben a §-ban és átfogó szabályozási környezetben, hogy az autonóm rendszer működése nem járhat olyan mellékhatással, amely a civil lakosság életkörülményeit indokolatlanul rontaná. A jogszabály nem csupán a fegyver pusztító hatásának arányosságát kéri számon, hanem a technikai jelenlétből fakadó közvetett, működtetési következményeket is a jogszerűség feltételei közé emeli. A 92. § (2) bekezdése azt is rögzíti, hogy a fegyverhasználatra és kényszerítő eszközökre vonatkozó általános szabályok – megfelelő módosulásokkal – az autonóm rendszereknél is alkalmazandók. Ez a megoldás a jogharmonizáció logikáját tükrözi, tehát az autonóm fegyverek nem egy önálló elkülönült kategóriát képeznek, hanem technológiai sajátosságokkal rendelkező fegyver specifikumokkal kiegészített elemei. Összességében a magyar szabályozás olyan normatív egyensúlyt igyekszik kialakítani, amely egyaránt figyelembe veszi a modern haditechnikai fejlesztések által kínált lehetőségeket és a felelősségi, etikai, valamint jogi korlátokat.

Következtetések

Jelen tanulmány átfogó elemzést nyújtott a magyar honvédelem mesterséges intelligencia alkalmazásának szabályozási kereteiről, különös tekintettel az Európai Unió mesterséges intelligenciáról szóló 2024/1689 rendeletére és annak 2025. évi LXXV. törvénnyel történő magyar implementációjára. Egyértelműen megállapítható, hogy az EU MI Rendelet 2. cikke alapján a kizárólag védelmi célokra alkalmazott MI-rendszerek kivételt képeznek a polgári szabályozás alól (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19). Ez tökéletes mozgásteret biztosít a magyar honvédelem számára az MI-technológiák fejlesztésében és alkalmazásában anélkül, hogy a polgári piacfelügyeleti követelmények akadályoznák a fejlesztést. A szabályos hatálya alóli kivétel kiterjed olyan MI-rendszerekre is, amelyeket nem az Unióban hoztak forgalomba, de kimenetüket az Unióban kizárólag védelmi célokra használják (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19). Hiába mentesíti a hivatkozott 2. cikk a katonai felhasználású MI rendszereket a polgári piacfelügyeleti és megfelelőségértékelési eljárások alól, ez nem jelent teljes jogi mentességet vagy joghézagot. A MI katonai felhasználása ugyanis nem kerülhet ki a jogi szabályozáson

kívülre! Magyarországot továbbra is kötik a nemzetközi humanitárius jog (IHL) szabályai. Különösen releváns az 1949. évi Genfi Egyezmények I. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 36. cikke³, amely előírja, hogy minden új fegyver, hadviselési eszköz vagy módszer fejlesztésekor az állam köteles megvizsgálni, hogy annak alkalmazása nem ütközik-e nemzetközi jogba. Így a Magyar Honvédség a fejlesztések során a Martens-klauzula és a fegyveres konfliktusok joga (jus in bello) továbbra is szigorú korlátokat szab. A kapott stratégiai előny tehát nem a jogi korlátok hiányában, hanem a fejlesztési ciklusok polgári bürokráciától mentes gyorsaságában rejlik. A magyar implementációs törvény⁴ ezzel összefüggésben is három hatóságot alapított: az MI bejelentő hatóságot, az MI piacfelügyeleti hatóságot, és a Magyar Mesterséges Intelligencia Tanácsot. Ez utóbbi különösen újszerű intézmény, amely széles körű képviselettel (17 különböző szervezet), átfogó funkcióval (15 különböző feladat), és jelentős adathozzáféréssel rendelkezik (2025. évi LXXV. törvény 8. §). Ez utóbbi feladata nemcsak a végrehajtás koordinálása, hanem a nemzeti MI stratégia folyamatos fejlesztése is, amely képes a technológia gyors változásaihoz alkalmazkodni. Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája 2025-2030 világosan felismeri a mesterséges intelligencia nemzetbiztonsági dimenzióit. A stratégia kiemelten kezeli az adatszuverenitás kérdését, kimondva, hogy "az értékes magyar adatoknak a magyar fél rendelkezésében és felügyelete alatt kell maradniuk" (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 18). A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség (NAVÜ) "intézményesített, elsődleges felelősséggel rendelkező szereplőként" működik a nemzeti adatvagyon védelme érdekében (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19). A honvédelem számára a generatív MI különösen kritikus a dezinformáció, kiberhadviselés, és hírszerzés területén, ahol a deepfake technológiák komoly nemzetbiztonsági kockázatot jelentenek (Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája, 2025, p. 19). Magyarország technológiai szuverenitása (saját felhő, saját hardver – Komondor, Levente) nélkül bármilyen jogi szabályozás csak "délibáb", de ezek megléte miatt már most érdemes szabályozást vizsgálni. Mindezekre tekintettel különösen indokolt a kettős felhasználású (dual-use) MI-technológiák szabályozásának és a polgári-katonai együttműködés lehetőségeinek további elemzése.

³ „Valamely új fegyver, hadtechnikai eszköz, vagy mód tanulmányozása, kifejlesztése, bevezetése, illetve rendszeresítése során az érintett Magas Szerződő Fél köteles megállapítani, hogy annak alkalmazása nem esik-e minden, vagy bizonyos körülmények között a jelen Jegyzőkönyv, vagy a Magas Szerződő Felet kötelező valamely más nemzetközi jogi szabály tilalma alá.”

⁴ 2025. évi LXXV. törvény

Irodalomjegyzék

2025. évi LXXV. törvény az Európai Unió mesterséges intelligenciáról szóló rendeletének magyarországi végrehajtásáról. (2025). Magyar Közlöny, 2025/177.

Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról. Hivatalos Lap, L 1689.

Magyarország Kormánya. (2025). *Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája 2025-2030*. Budapest. [Elérhető: kormany.hu]

Az Európai Parlament és a Tanács 2022. december 14-i (EU) 2022/2555 IRÁNYELVE az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint a 910/2014/EU rendelet és az (EU) 2018/1972 irányelv módosításáról és az (EU) 2016/1148 irányelv hatályaon kívül helyezéséről (NIS 2 irányelv)

Cecchi, R., Haja, T. M., Calabrò, F., Fasterholdt, I., & Rasmussen, B. S. (2024). *Artificial intelligence in healthcare: why not apply the medico-legal method starting with the Collingridge dilemma?*. International journal of legal medicine, 138(3), 1173-1178.

Collingridge, D. (1980). *The social control of technology*. Frances Pinter.

Zódi Zsolt (2021. június 18). *A mesterséges intelligencia (jogi) fogalma: Az EU mesterséges intelligencia kódex-tervezete* (1. rész). ITKI Blog.

Zódi Zsolt (2023. július 31). *A Collingridge dilemma működés közben*. ITKI Blog. <https://www.ludovika.hu/blogok/itkiblog/2023/07/31/a-collingridge-dilemma-mukodes-kozben/>

Zódi, Zs. (2023. november 23.). *Kisiklik az EU MI-szabályozása? Vita a generatív mesterséges intelligenciáról*. ITKI Blog. <https://www.ludovika.hu/blogok/itkiblog/2023/11/23/kisiklik-az-eu-mi-szabalyozasa/>

Zódi Zsolt (2024. április 29). *A generatív mesterséges intelligencia szabályozása az MI rendeletben*. ITKI Blog. <https://www.ludovika.hu/blogok/itkiblog/2024/04/29/a-generativ-mesterseges-intelligencia-szabalyozasa-az-mi-rendeletben/>